

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 667/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vedené pod spisovými značkami: Rvp 11840/2015, Rvp 11841/2015, Rvp 11842/2015, Rvp 11843/2015, Rvp 11844/2015 a Rvp 11847/2015 vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj vo veci porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1 Er 235/2010 z 5. novembra 2013 (Rvp 11840/2015), sp. zn. 5 Er 116/2008 z 23. október 2014 (Rvp 11841/2015), sp. zn. 1 Er 175/2004 z 20. decembra 2013 (Rvp 11842/2015), sp. zn. 11 Er 1684/2006 zo 6. novembra 2013 (Rvp 11843/2015), sp. zn. 1 Er 764/2009 z 5. novembra 2013 (Rvp 11844/2015), uznesením Okresného súdu Revúca sp. zn. 3 Er 1897/2008 z 19. februára 2014 (Rvp 11847/2015) a uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 CoE 455/2014 z 31. marca 2015 (Rvp 11840/2015), sp. zn. 15 CoE 39/2015 z 27. mája 2015 (Rvp 11841/2015), sp. zn. 41 CoE 137/2015 z 28. mája 2015 (Rvp 11842/2015), sp. zn. 41 CoE 456/2014 z 31. marca 2015 (Rvp 11843/2015), sp. zn. 1 CoE 358/2014 z 24. marca 2015 (Rvp 11844/2015), sp. zn. 6 CoE 89/2015 zo 14. mája 2014 (Rvp 11847/2015), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 11840/2015, Rvp 11841/2015, Rvp 11842/2015, Rvp 11843/2015, Rvp 11844/2015 a Rvp 11847/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11840/2015.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 13. augusta 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru uzneseniami Okresného súdu Rimavská Sobota a Okresného súdu Revúca (ďalej len „okresné súdy“) uvedenými v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté uznesenia okresných súdov“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 47 charty a tiež práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uvedenými v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté uznesenia krajského súdu“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere sťažovateľka poskytla dlžníkom úver, pričom poskytnuté peňažné prostriedky boli dlžníci povinní vrátiť podľa podmienok dohodnutých v úverových zmluvách. Na zabezpečenie úverov bola priamo v úverových zmluvách dojednaná buď rozhodcovská doložka, ktorou bola v prípade sporu medzi zmluvnými stranami úverovej zmluvy založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou, a. s., Bratislava (ďalej len „rozhodcovský súd“), alebo dlžníci priamo v úverových zmluvách splnomocnili sťažovateľkou menovite uvedenú tretiu osobu, ktorá v prípade, ak dlžník svoje povinnosti z úverovej zmluvy nesplnil, mala oprávnenie podpísať v mene dlžníka notársku zápisnicu o uznaní dlhu dlžníkom, ktorá mala mať povahu exekučného titulu.

Z dôvodu, že dlžníci svoje záväzky vyplývajúce im z predmetných úverových zmlúv dobrovoľne neplnili, tieto sa voči sťažovateľke stali splatnými a v nadväznosti na uvedené sťažovateľka v prípadoch, kde bolo udelené splnomocnenie na spísanie notárskej zápisnice, na podklade tohto exekučného titulu (notárskej zápisnice) iniciovala začatie exekučných konaní, a v prípadoch, kde bola dojednaná rozhodcovská doložka, na jej podklade iniciovala začatie rozhodcovské konania pred zmluvnými stranami zvoleným rozhodcovským súdom, ktorého rozhodcovské rozsudky sa tak stali exekučnými titulmi, na podklade ktorých sťažovateľka iniciovala začatie exekučných konaní.

Po tom, ako v začatých exekučných konaniach okresné sudy poverili sťažovateľkou zvoleného súdneho exekútora vykonaním exekučných konaní, napadnutými uzneseniami okresných súdov boli exekúcie ex offio zastavené, resp. vyhlásené za neprípustné a následne zastavené. Proti napadnutým uzneseniam okresných súdov podala sťažovateľka odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd napadnutými uzneseniami krajského súdu tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutia potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľka v sťažnostiach podaných ústavnému súdu na základe rozsiahlej argumentácie namieta, že napadnutými uzneseniami okresných súdov a krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, boli porušené ňou označené základné práva podľa ústavy, charty, práva podľa dohovoru a dodatkového protokolu. K ich porušeniu malo

dôjsť predovšetkým tým, že súdy zastavili už prebiehajúce exekučné konania, na vykonanie ktorých už predtým udelili súdnemu exekútorovi poverenia. Sťažovateľka tvrdí, že okresné súdy v jej veciach prekročili svoje právomoci exekučného súdu, keďže do právomoci okresných súdov ako exekučných súdov nepatrí vecné preskúmavanie exekučného titulu. Okresné súdy podľa sťažovateľky rozhodli nad rámec svojej právomoci, keď bez návrhu rozhodli o zastavení exekúcií, čím mali sťažovateľke odňať možnosť konať pred súdom, pretože sa nemala možnosť k veci vyjadriť aj napriek tomu, že toto rozhodnutie v konečnom dôsledku zásadným spôsobom ovplyvnilo jej právne postavenie. Sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že má síce v jednotlivých prípadoch k dispozícii exekučný titul (rozhodcovský rozsudok alebo notársku zápisnicu), avšak tento je nevykonateľný. Namietané pochybenia okresných súdov podľa sťažovateľky nenapravil ani krajský súd.

Sťažovateľka v sťažnostiach podaných ústavnému súdu tiež namieta, že tak okresné súdy, ako ani krajský súd nenariadili v jej veciach pojednávania aj napriek tomu, že im to ukladá § 57 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom od 9. augusta 2012.

Sťažovateľka ďalej namieta, že okresné súdy, ako aj krajský súd jej veci nesprávne právne posúdili z hľadiska vnútroštátnej právnej úpravy v interakcii s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „smernica Rady“), pretože podľa jej tvrdenia sa nevysporiadali s tým, prečo dojednanie rozhodcovskej doložky v úverovej zmluve alebo udelenie splnomocnenia dlžníkom tretej osobe v úverovej zmluve na spísanie notárskej zápisnice o uznaní dlhu považovali za neprijateľnú podmienku, pričom v tejto súvislosti nerešpektovali ani jej návrh na prerušenie konaní na účely predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na podanie výkladu pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte sťažovateľkou namietaných vecí.

Sťažovateľka poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai a spol. C-472/11 z 21. 2. 2013, z ktorého má vyplývať, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodiť dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená, avšak zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel ustanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezmi, v ktorých vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 47 charty, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru napadnutými uzneseniami okresných súdov a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 47 charty, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, napadnuté uznesenia okresných súdov a napadnuté uznesenia krajského súdu zruší, veci vráti na ďalšie konanie a zároveň jej prizná primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

Súčasťou sťažností je aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutých uznesení krajského súdu podaný podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

V zmysle § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také veci, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností uvedených vo výrokovej časti tohto uznesenia, z ktorého je nepochybná právna a skutková súvislosť týchto sťažností, ako aj na totožnosť

v osobe sťažovateľky, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv postupom okresného súdu a krajského súdu

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nepripojila k sťažnostiam relevantné rozhodnutia všeobecných súdov – uznesenia okresných súdov a uznesenia krajského súdu. V uvedenej podobe ústavný súd nemôže prerokovať sťažnosti sťažovateľky s prihliadnutím na to, že sťažovateľka namieta právne závery krajského súdu v spojení so závermi okresných súdov, pričom ústavnému súdu nie sú známe odôvodnenia uznesení krajského súdu ani uznesení okresných súdov.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach, aké vyplývajú z podaní sťažovateľky, nie je povinný odstraňovať z úradnej

povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

Nad rámec odôvodnenia uznesenia ústavný súd zdôrazňuje, že argumentácia prezentovaná sťažovateľkou je v podstate identická s jej právnou argumentáciou, ktorú už použila celom rade svojich predchádzajúcich sťažností, ktorými sa ústavný súd v uplynulom období už zaoberal, pričom námietky sťažovateľky vyhodnotil ako nedôvodné a na tomto základe všetky predchádzajúce sťažnosti odmietol v častiach smerujúcich proti rozhodnutiu odvolacieho súdu ako zjavne neopodstatnené [pozri napr. uznesenia sp. zn. I. ÚS 382/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 409/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. IV. ÚS 467/2012 z 18. septembra 2012, sp. zn. IV. ÚS 50/2013 z 31. januára 2013 a sp. zn. II. ÚS 562/2013 z 30. októbra 2013 (išlo o prípady, keď bol exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, pozn.) alebo uznesenia sp. zn. II. ÚS 79/2013 zo 7. februára 2013, sp. zn. IV. ÚS 51/2013 z 31. januára 2013, sp. zn. IV. ÚS 52/2013 z 31. januára 2013 a sp. zn. I. ÚS 745/2013 z 11. decembra 2013 (v prípadoch, keď bola exekučným titulom notárska zápisnica, pozn.) a tiež uznesenia sp. zn. II. ÚS 25/2015 z 15. januára 2015 a sp. zn. II. ÚS 810/2015 z 2. decembra 2015].

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľke musia byť známe dôvody, pre ktoré ústavný súd odmietol jej predchádzajúce sťažnosti, ktoré sa týkali obdobných prípadov, aké sú preskúmané v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu ústavný súd, uplatňujúc zásadu hospodárnosti svojho postupu, považuje za dostatočné poukázať na svoju argumentáciu obsiahnutú v už uvedených uzneseniach a konštatovať, že aj v tomto konaní by boli preskúmané sťažnosti i po splnení zákonom predpísaných náležitostí nedôvodné.

Uvedený nedostatok zákonom predpísaných náležitostí sťažností bol dôvodom na ich odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie ústavný súd sťažovateľku na odstránenie nedostatkov sťažností nevyzýval, primerane aplikujúc § 5 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku [od 1. júla 2016 aplikujúc § 160 ods. 3 písm. b) CSP] v spojení s § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2016